

P.A. van den Brom-Snijders & R. Keijzer

Hs INHolland, Rotterdam, Hs IPABO Amsterdam/Alkmaar

1 Inleiding

Begin dit jaar kwam versie 4.0 van de digitale leeromgeving MILE uit. Deze versie zal de afgelopen maanden op de netwerken van veel opleidingen geïnstalleerd zijn. De nieuwe MILE-versie is niet louter een verbetering van de voorgaande. De nieuwe leeromgeving kent faciliteiten die eerdere versies niet bevatten, zoals bijvoorbeeld enkele thematische ingangen. Met het construeren van deze ingangen is tegemoet gekomen aan een van de punten van zorg van opleiders. Die luidde dat eerdere versies van de leeromgeving te open van karakter waren en dat zoektochten van studenten daarom al snel dwaaltochten werden. Voor enkele opleiders was het ontbreken van dergelijke thematische ingangen een reden om geen gebruik te maken van de leeromgeving.

Stimuleren dat meer opleiders gebruik gaan maken van MILE was een belangrijke doelstelling van het project dat verantwoordelijk was voor het maken van versie 4.0. Om de thematische ingangen van MILE vorm te geven, werden ervaren opleiders ingezet. Daarnaast werd een responsgroep ingesteld, die onderzoek moest doen naar de mogelijkheden van het gebruik van MILE en de mate waarin de nieuwste versie hieraan tegemoet komt.¹ De werkzaamheden van de responsgroep zijn inmiddels afgerond en hebben tot een rapportage² geleid, waarin voor opleidingen en voor het MILE-team aanbevelingen werden geformuleerd (MILE-responsgroep, 2005).

Voor het schrijven van de rapportage maakte de MILE-responsgroep gebruik van de gegevens van een enquête die in januari 2004 werd afgenomen bij opleiders die de 22ste Panama-conferentie bezochten.

Zo kon bijvoorbeeld worden gemeld dat het gebruik van MILE nadrukkelijk verbonden is met de mogelijkheden om het onderwijzen met MILE te organiseren. De opleiders lieten weten dat als de faciliteiten ontbreken, er in het algemeen ook niet met MILE wordt gewerkt. Verder maakte het rapport bijvoorbeeld zichtbaar of er veel kennis van MILE is, dat gerelateerd moet worden aan de vraag of MILE in het eigen opleidingsonderwijs wordt ingezet.

2 Opvatting over opleidingsdidactiek

Het genoemde rapport van de MILE-responsgroep bood onvoldoende ruimte om alle interessante opbrengsten van de afgenomen enquête te laten zien. Daarom laten we enkele van deze opbrengsten hier zien, met name de mogelijkheden van MILE in relatie tot opleidingsdidactiek. Het MILE-team werkte jaren aan een opleidingsdidactiek waarin een duidelijke rol voor MILE was weggelegd. Uitgangspunt was dat een opleider nadrukkelijk, in interactie met zijn of haar studenten, de MILE-fragmenten besprak (Oonk, 1999; MILE-team, 2000). Dat neemt niet weg dat veel opleiders MILE zien als middel dat past bij individuele leertrajecten in de opleiding. Nadere analyse van de enquêtegegevens toont aan dat dit samenhangt met de mogelijkheden die aan MILE worden toegedicht om het curriculum te flexibiliseren en met mogelijkheden om studenten te laten werken met eigen leervragen.

Het leren werken met zelfgeopperde leervragen past bij vernieuwingen die op dit moment bij veel opleidingen in gang zijn gezet en sluit bijvoorbeeld ook aan bij het competentiegericht opleiden (Snoek, Van der Wolk & Den Ouden, 2003). Het is opmerkelijk dat veel opleiders dit zo nadrukkelijk in verband brengen met individualiseren van de opleiding. Zoals aangegeven, past een dergelijke flexibilisering in de vorm van individualisering niet bij de leeromgeving, althans in de ogen van de ontwikkelaars van MILE. Uit de peiling blijkt dat de opleiders hier heel anders over denken. Juist de mensen die MILE zien als basis voor het curriculum rekenen-wiskunde & didactiek van het komende decennium, zien het ook als middel om het curriculum op de aangegeven wijze te flexibiliseren.

3 Repertoire opleider

We wezen in de inleiding al op een van de belangrijkste uitkomsten van de MILE-enquête: opleiders met een

gedegen kennis van MILE zijn vaker en beter in staat MILE adequaat in te zetten in het opleidingsonderwijs. Daaruit vloeit de vraag voort hoe een opleider dergelijke kennis het best kan verwerven. De MILE-studiedagen voorzien hierin, laten de uitkomsten van de enquête zien; juist de opleiders die veel van die studiedagen volgden zijn beter bekend met het materiaal. Verder laat een overgroot deel van de opleiders weten de studiedagen nodig te hebben om effectief met MILE te kunnen werken. Ook geven opleiders die deze studiedagen hebben gevolgd aan, studenten meer van MILE te kunnen laten leren dan van video's van de student in de stage.

MILE wordt ook ingezet tijdens de oriëntatiecursus voor beginnende opleiders rekenen-wiskunde & didactiek. We moesten echter vaststellen dat dit niet leidt tot grotere kennis van MILE of tot inzicht in effectieve manieren om MILE in de opleiding in te zetten, in vergelijking met opleiders die deze oriëntatiecursus niet hebben gevolgd. Dit geldt ook als we ons beperken tot het aantal ervaringsjaren van opleiders. Deze dienstjaren als opleider rekenen-wiskunde & didactiek vormen op zich geen waarborg om kennis van MILE te bezitten of effectief met MILE aan de slag te kunnen gaan in de eigen opleiding.

4 Conclusie

Opleiders willen - zo blijkt - graag met MILE werken, maar vinden belemmeringen in hun kennis om dit te doen. Veel opleiders geven aan behoefte te hebben aan een soort handboek voor het gebruik van MILE. Overigens geldt dat MILE uitsluitend gebruikt wordt als opleiders

hiertoe in technische en organisatorische zin gefaciliteerd worden. Dit laatste - een goede ondersteuning in techniek en door de organisatie van de opleiding - blijkt echter nog in veel opleidingen te ontbreken (begin 2004).

De opleiders geven duidelijk aan welke investeringen er nodig zijn om met MILE aan de slag te kunnen. Naast goede faciliteiten op de opleiding, zijn tijd voor scholing en voor de vormgeving van het opleidingsonderwijs nodig. Het gebruik van nieuwe technologieën, zoals door MILE wordt voorgestaan, verrijkt het opleidingsonderwijs. Het sluit bovendien naadloos aan bij vele vernieuwingen die op dit moment in de opleidingen in gang zijn gezet. Maar het gaat daarbij niet om de techniek alleen. Het gaat erom dat de opleider de technische mogelijkheden weet in te zetten in zijn opleiding. En dat blijkt niet eenvoudig, maar is zeker een investering waard.

Noten

- 1 De auteurs van deze bijdrage waren lid van de MILE-responsgroep. Verder maakten M. van Zanten (Hogeschool Edith Stein), G. Gelderblom (Gereformeerde Pabo Zwolle) en F. Barth (Hogeschool Noord Nederland) deel uit van deze groep.
- 2 Dit rapport kan als pdf-document verkregen worden bij M. van Zanten: zanten@edith.nl

Literatuur

- MILE-responsgroep (2005). *Een investering waard*. Utrecht: Freudenthal Instituut (interne publicatie).
- MILE-team (2000). *Het Fundament*. Utrecht: Freudenthal Instituut (interne publicatie).
- Oonk, W. (1999). *Pioniers in MILE*. Utrecht: Freudenthal Instituut.
- Snoek, M., W. van der Wolk & J. den Ouden (2003). Een busreis naar Rome. *VELON-tijdschrift*, 24(4), 14-23.